

Bijlage P Overlegplatform waterrecreatie en -toerisme

Inhoud

1	Inleiding	P-2
2	Waarom een apart overlegplatform waterrecreatie en –toerisme oprichten?	P-3
3	Doelstellingen, missie en taken voor een overlegplatform	P-4
4	Organisatie en structuur van het overlegplatform.....	P-5
4.1	Organisatievoorstel	P-5
4.2	Structuur en werking, incl. inzet subwerkgroepen	P-7
4.3	In te zetten personeel (menskracht).....	P-9
4.4	Realisatietermijn	P-9
5	Bevoegdheden/beslissingskracht overlegplatform en relatie met andere overlegplatformen	P-10
5.1	Bevoegdheden.....	P-10
5.2	Relatie tussen het overlegplatform en de andere overlegplatformen	P-11
6	Informatieve bijdrage: analyse van de best aangepaste structuur voor het overlegplatform	P-12
6.1	Werkthema's voor overlegplatform:.....	P-12
6.2	Deelnemers overlegplatform	P-14
6.3	Positionering van de partijen in een samenwerkingsmodel.....	P-15
6.4	Groepering volgens samenwerkingsmodel en werkthema's	P-16

1 Inleiding

Deze bijlage gaat in op de procesarchitectuur voor een overlegplatform waterrecreatie en -toerisme. Dit platform vormt één van de beleidsinstrumenten, die ingezet kunnen worden om onderdelen van het beleidsplan te realiseren en om op permanente basis de dialoog en samenwerking tussen verschillende sectorale actoren en belanghebbenden te bestendigen.

In deze bijlage worden achtereenvolgens de volgende delen behandeld:

1. Aanleiding tot het gebruik van een overlegplatform als beleidsinstrument;
2. Doelen, missie en taken voor het overlegplatform;
  - De missie van het overlegplatform. Deze vormt de basis voor de eigenlijke vormgeving van het overlegplatform. Op basis hiervan wordt verduidelijkt welke taken het platform op zich zal nemen, welke thema's ze zal behandelen en welke bevoegdheden en architectuur zij zal hebben teneinde die doelen te realiseren.
  - Een inventaris van doelen en taken van het overlegplatform. Welke plek krijgt het overlegplatform in de discussies rondom diverse beleidskwesties, welke zaken gaat ze ondernemen, wat gaat ze doen?
3. Voorstel van structuur voor het overlegplatform;
  - Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de samenstelling van het overlegplatform. Er wordt een zodanige structuur nagestreefd dat er geen conflicten in competenties en bevoegdheden ontstaan. De structuur is noodzakelijk om tijdens de bijeenkomsten de werking van de overlegmomenten bij te sturen zodat het orgaan zich houdt aan de rol die het is toebedeeld. Een uitgebreide actorenanalyse werd niet voorzien maar inzicht in de rollen van de te betrekken actoren wordt gevoed vanuit de opmaak van het beleidsplan waterrecreatie en -toerisme voor de waterwegen/kust in Vlaanderen.
4. Bevoegdheid van deelnemende partijen aan het overlegplatform;
  - De bevoegdheden en de beslissingskracht van het overlegplatform alsook haar relatie met andere overleg- en besluitvormingsplatformen. Welke uitvoerings- en beslissingskracht krijgt het overlegorgaan?
    - a. Heeft het orgaan "initiatiefrecht" om voorstellen te lanceren of zal zij belast worden met het voorbereiden of implementeren van aanbevelingen uit het beleidsplan waterrecreatie en -toerisme? Heeft het -zoals ook andere partijen dat kunnen hebben- een standpunten-aandragende functie in de planfase m.b.t. bepaalde aanbevelingen?
    - b. Heeft het een accorderende functie? I.c. meebeslissen omtrent goed- of afkeuren van teksten en acties inzake waterrecreatie- en -toerismebeleid;
    - c. Heeft het een "klankbordfunctie" (adviserende c.q. inhoudelijk aanvullende rol) m.b.t. het voorbereiden of implementeren van aanbevelingen uit het beleidsplan waterrecreatie en -toerisme?

Ter informatie wordt een stuk bijgevoegd dat de analyse bevat van de procesarchitectuur en de argumentatie die werd gebruikt om te komen tot het voorstel van structuur. Voor de geïnteresseerde lezer wordt ingegaan op de te behandelen thema's voor een overlegplatform, de potentiële samenwerkingsmodellen en de keuze van de betrokken partijen op basis van dit samenwerkingsmodel.

- Een ontleding van de thema's - die naar voren kwamen uit de probleemanalysefase en de daaruit afgeleide beleidskwesties die onderdeel vormen van het beleidsplan - waarmee het overlegplatform zich (zeker in de aanvangfase) bezig zou moeten houden,
- Een analyse van de direct betrokken actoren en hun plek binnen een overlegmodel gebaseerd op enkele verschillende posities die partijen binnen een samenwerkingsmodel kunnen aannemen.

2 Waaron een apart overlegplatform waterrecreatie en –toerisme oprichten?

Een aantal redenen kunnen aangehaald worden om een overlegplatform waterrecreatie en –toerisme in het leven te roepen. De belangrijkste zijn de volgende.

Onvoldoende verankering in de beleidsontwikkeling: Waterrecreatie/-toerisme en recreatie in het algemeen is als beleidsveld nog niet volledig verankerd in de Vlaamse beleids- en planvorming. Momenteel zijn er verscheidene organisaties die het beleid proberen bij te sturen, maar de inspraakmogelijkheden bij de opmaak van vele beleids- en beheerplannen zijn mager (zie o.a. de natuurrichtplannen, de bekkenbeheerplannen en de ruimtelijke structuurplannen). Het blijkt dat in de praktijk de maatschappelijke functie recreatie en toerisme onvoldoende betrokken wordt bij de ontwikkeling van het beleid rond waterwegen en kust. In het beste geval komt deze functie wel ter sprake, maar dan steeds vanuit een ondergeschikte rol ten opzichte van andere maatschappelijke functies. Gevolg is dat coherente beleidsontwikkeling op het vlak van recreatie en in het bijzonder waterrecreatie en -toerisme niet goed slaagt.

Bovendien is er heel wat synergie verloren gegaan in het verleden door een gebrek aan reflex tot integratie van recreatief medegebruik bij investeringen op en rond de waterwegen.

Afstemmen belangen van alle partijen bij de beleidsontwikkeling: Bij waterrecreatie en –toerisme blijkt dat er een groot aantal betrokken partijen zijn die elk diverse belangen hebben bij het gebruik van de recreatieve ruimte rondom het water. Tevens hebben de waterwegen ook andere functies. Een betere organisatie en afstemming lijkt dus meer dan nodig en in het onderzoek ten behoeve van de opstelling van het beleidsplan, is gebleken dat er ook vraag is naar betere afstemming, informatie-uitwisseling en input in besluitvormingsprocedures.

Een apart overlegplatform - dat kan helpen de juiste elementen op de agenda te plaatsen alsook de betrokken partijen tot vergelijken te komen en een nadere verankering kan verzorgen van de toeristisch-recreatieve functie in de beleidsontwikkeling rond waterwegen en kust - kan een oplossing vormen voor deze knelpunten.

3 Doelstellingen, missie en taken voor een overlegplatform

Een overlegplatform wordt georganiseerd om volgende **doelen** te realiseren:

- Kennisuitwisseling en netwerking (permanent proces);
- Afspraken over lokale en algemene maatregelen (éénmalige afspraken): aansluiting op lokale initiatieven;
- Draagvlak voor divers recreatief-toeristisch gebruik (permanent proces);
- Beslissing over de beleidsintenties en inzet van beleidsmiddelen voorbereiden (permanent proces);
- Creëren van win-win-situaties – valoriseren van potenties (permanent proces).

Concreet voor het Waterrecreatie en -toerismeplatform betekent dit dat ze de volgende **missie en taken** zal dienen te ontwikkelen:

- Kennisuitwisseling tussen diverse gebruikersgroepen van dezelfde infrastructuur: de kustzone en de waterweg;
- Netwerking tussen de diverse organisaties die gezamenlijk gebruik maken van faciliteiten;
- Conflictresolutie en ontwikkeling van samenwerkingsverbanden tussen diverse partijen;
- Overleg over nieuwe ontwikkelingen en trends in waterrecreatie en -toerisme;
- Uitwisseling van kennis tussen beherende overheid, lokale overheden en gebruikersgroepen: adequatere planning van infrastructuurontwikkeling en –beheer;
- Besprekingen voeren en maken van afspraken over de inzet van beleidsmiddelen voor de stroomlijning van de waterrecreatiesector en het bundelen van activiteiten t.b.v. productontwikkeling;
- Input geven voor allerhande beleidsvoorbereidende documenten (bijdragen aan regeerakkoord, aan beleidsbrieven en –nota's van de ministers, aan herziening RSV, aan waterbeleidsnota, aan bekkenbeheerplannen, ...).

4 Organisatie en structuur van het overlegplatform

4.1 Organisatievoorstel

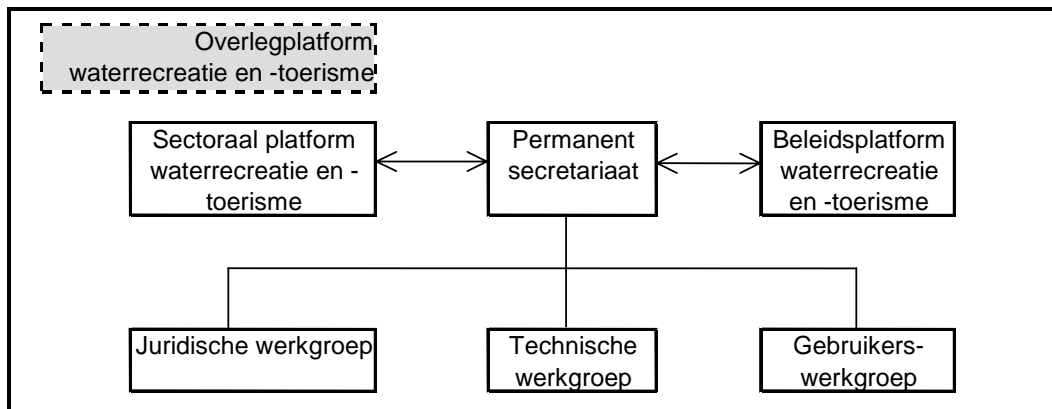
Het lijkt het meest opportuun om de opzet van de structuur te laten volgen uit de onderwerpen waarmee het platform zich zal bezighouden en de bevoegdheden die het platform over het thema heeft. Een overlegplatform op gewestelijk niveau zal zich in eerste instantie buigen over de algemene beleidsvoering op gewestelijk niveau en de inzet van alle mogelijke beleidsinstrumenten overkoepelend over alle waterrecreatievormen en alle betrokken gebieden.

Het bestuur van het platform ligt best bij een overheidspartij. In het licht van de algemene doelstelling die evenwicht wil brengen in het gebruik van de ruimte voor diverse conflicterende activiteiten en het behoud van de kwaliteit van gebieden voor het algemeen belang, lijkt de Vlaamse gewestelijke overheid de aangewezen coördinator van het overlegplatform. Dit waarborgt eveneens de neutraliteit van het overleg.

Er is uiteraard een bevoegdheid inzake waterwegbeheer die ligt bij de Minister en de diensten die in de toekomst Mobiliteit onder hun vleugels hebben. Beslissingen zullen dan ook daar blijven liggen. Anderzijds wordt de recreatie en het toerisme als een economische sector beschouwd en is deze ook voor een regio in bepaalde gevallen erg belangrijk.

Om een brug te slaan tussen de huidige en toekomstige beleidsstructuren enerzijds en de (georganiseerde) waterrecreatie en –toerisme anderzijds, wordt voorgesteld om de werkelaties tussen beide “werelden” als volgt te concipiëren.

Figuur 1: Conciperiëing overlegplatform waterrecreatie en –toerisme

Samenstelling: Resource Analysis.

Binnen het Beleidsplatform waterrecreatie kunnen, rekening houdend met de voorstellen van het project Beter Bestuurlijk Beleid, van overheidswege de volgende partijen vertegenwoordigd zijn:

- Agentschap Water en Zeewezen met de lokale afdelingen;
- [Agentschap Wegen en Verkeer met de lokale afdelingen];
- NV De Scheepvaart;
- NV Waterwegen en Zeekanaal;
- VZW Promotie Binnenvaart Vlaanderen;
- CJSM (incl. Bloso);
- Administratie Economie, Werkgelegenheid en Toerisme (incl. Toerisme Vlaanderen).

In het Sectoraal platform waterrecreatie en –toerisme kunnen de hieronder vermelde partijen worden gegroepeerd.

Voorstel samenstelling Sectoraal Platform

Overheid:

- Provinciale toeristische federaties;
- Provinciale visserijcommissies;
- (eventueel) gemeentelijke overheid (voor bepaalde onderwerpen).

Private leveranciers van diensten:

- Verhuurders van kajakken, kano's, zeil- en motorjachten, jetski-, waterski- en surfmateriaal – federatie;
- De passagiersvaart – federaties;
- Beroepsvaart (vracht) – federaties;
- Jachthavens – vertegenwoordigingen;
- Steigeruitbaters – vertegenwoordiging;
- [Horecasector - federatie].

Georganiseerde private beoefenaars van watersporten:

- Verenigingen van waterski, surfen, kajakken, kanoën, roeien, zeilen en andere watersporten – koepel;
- Verenigingen van vissers – koepel;
- Vertegenwoordiging van andere recreatieve vormen in aanpalende gebieden (wandelaars, fietsers,..) – koepel.

Georganiseerde private consumenten van de toeristisch-recreatieve ruimte

- Gezinsbond;
- Wandelfederaties.

Diversen

- De sector "historisch varend erfgoed".

Andere gebruikers die niet als recreant belanghebbenden zijn, omvatten volgende partijen. Zij dienen niet structureel in het overleg opgenomen te worden, maar zijn wel partijen die een adviesrol kunnen spelen op vraag van de belanghebbende partijen.

Andere gebruikers van aanpalende gebieden

- Landbouwers;
- Natuurverenigingen;
- Bewoners;
- Watergebonden industrie – KMO's.

Dit platform vormt dus het aanspreekpunt voor de organisaties en koepels binnen de sector maar ook voor de andere beleidsadministraties. Het Vlaams sectoraal platform zorgt voor inhoudelijke suggesties naar het Beleidsplatform en kan adviseren op voorstellen van het Beleidsplatform. Beide organen samen vormen het Vlaams overlegplatform waterrecreatie en –toerisme.

Lokale overheden (provinciale federaties voor Toerisme, en eventueel gemeentelijke overheden) kunnen een rol spelen in het sectoraal overleg door de eerste toetsing uit te voeren van de initiatieven en knelpunten, aan het lokaal planningsbeleid. Het is echter de bedoeling dat het overlegplatform leidt tot een beter inzicht in de structurele problemen en potenties voor de waterrecreatiesector, en hiertoe is centralisatie van de initiatieven en

knelpunten nodig. Ook wanneer dus bepaalde aspecten kunnen uitgewerkt of opgelost worden op een lokaal niveau, dient geïnventariseerd te worden waar dit allemaal gebeurt en of de oplossingen op de diverse lokale punten vergelijkbaar zijn en indien niet, wat de motivatie hiervoor is. Op die manier kan het overlegplatform een duidelijke bijdrage leveren tot het creëren van meer coherentie in het waterrecreatiebeleid.

De verbinding tussen beide onderdelen van het overlegplatform wordt best georganiseerd via een Permanent Secretariaat dat de initiatieven opvolgt, de afstemming tussen het sectoroverleg en het beleidsoverleg coördineert en de drijvende kracht vormt van het overlegplatform. Dit secretariaat kan ook zorgen voor de creatie van draagvlak bij alle belanghebbende partijen.

Thematisch kan al minimaal onderscheid gemaakt worden tussen drie onderliggende werkgroepen die naar specifieke aspecten dienen te bekijken:

- Juridische werkgroep;
- Technische werkgroep;
- Gebruikerswerkgroep.

4.2 Structuur en werking, incl. inzet subwerkgroepen

Betreffende de werking kunnen alvast volgende punten aangehaald worden:

- Het Permanent Secretariaat (PS) agendeert de punten op het georganiseerd overleg tussen sector en beleidsverantwoordelijken.
- Voorgesteld wordt dat contacten voortdurend lopen via het Permanent Secretariaat.
- Het sectoroverleg heeft de mogelijkheid via het beleidsplatform agendapunten aan te dragen voor het politiek niveau.
- Het sectoroverleg is het aanspreekpunt voor de leden van de sector alsook voor beleidsinstanties.
- De voorzitter van het sectoroverleg is degene die beleidspunten doorsluisst naar het beleidsoverleg via het PS.
- De werkgroepen vallen onder het sectoroverleg en zorgen voor de inbreng van de ideeën naar de voorzitter.
- Een adviesprocedure zorgt voor de verbinding van de suggesties van het sectoroverleg naar het beleidsoverleg; het Permanent Secretariaat speelt hierin de rol van draaischijf.
- Of de werkgroepen permanent of ad hoc samenkomen, dient later nader bepaald te worden.
- In eerste instantie lijkt een semestrieel overleg voldoende.

Vanwege de thematische diversiteit lijkt het nodig om enkele werkgroepen te installeren die dieper kunnen ingaan op de realisatie van één of meer van de beleidskwesties die als urgent en relevant naar voren komen in het beleidsplan. In ieder geval kan aan de volgende kwesties gedacht worden:

1. Infrastructuraanpassingen;
2. Gebiedsgerichte aanpak in conflicten (codes en afspraken);
3. Juridische aspecten van status van organisaties en beheer: erkenningen en vergunningen;
4. Opvolgen van nieuwe trends en ontwikkelingen en ontwikkeling nieuwe producten;
5. Bijhouden diverse statistieken/monitoren van ontwikkelingen;

6. Communicatie en promotie;
7. Ontwikkeling diverse beheerinstrumenten en mechanismen (monitoring, relatie met andere beleidsinspanningen).

De thema's kunnen als volgt gekoppeld worden aan de werkgroepen:

Tabel 1: Ontleding van thematische werkzaamheden werkgroepen

Werkgroep	Thema van werkgroep	Bijzonder mee te nemen deelnemende overheidsafdelingen rond de thema's¹
Technische werkgroep	Advies over infrastructuraanpassingen Voorstellen verbetering waterwegeninfrastructuur Advies over projecten aan lokale AWZ-afdelingen	Natuur-administratie
Gebruikerswerkgroep; juridische werkgroep	Gebiedsgerichte aanpak in conflicten (codes en afspraken)	Algemene beleidsontwikkelende overheid (Cel Beleid); andere overheden (milieu, RO, etc.)
Juridische werkgroep	Juridische aspecten van status van organisaties en beheer, statuten van vaartuigen: erkenningen en vergunningen	Algemene beleidsontwikkelende overheid (Cel Beleid)
Gebruikerswerkgroep	Opvolgen van nieuwe trends en ontwikkelingen en ontwikkeling nieuwe producten	Economische administratie
Technische werkgroep	Advies en informatie ten dienste van de eigen sector. Informatica-aangelegenheden. Bijhouden diverse statistieken/monitoren van ontwikkelingen	Economische administratie
Gebruikerswerkgroep	Communicatie en promotie	Economische administratie
Juridische werkgroep	Ontwikkeling diverse beheerinstrumenten en mechanismen (monitoring, relatie met andere beleidsinspanningen, vertaling Europese regelgeving naar Vlaamse context)	Economische administratie; Algemene beleidsontwikkelende overheid (Cel Beleid); andere overheden (milieu, RO, etc.)

Samenstelling: Resource Analysis.

¹ De waterwegbeherende overheden worden in elke werkgroep opgenomen. In deze tabel wordt enkel aangegeven welke andere overheden een duidelijke adviserende rol hebben naast die overheidspartijen die normaal gezien al in het overleg zullen zetelen.

4.3 In te zetten personeel (menskracht)

Het Permanent Secretariaat dient bemensd te worden met minimum twee vrijgestelden niveau A1 (universitair) en B, én een administratieve ondersteuning. De kennis dient zeker ook op het vlak van juridische zaken te liggen met duidelijke affiniteit voor de waterrecreatie- en -toerismesector. Flexibiliteit naar avondvergaderingen is nodig. Het Permanent Secretariaat zorgt in eerste instantie voor de permanentie en continuïteit in de beleidsontwikkeling ook bij wisseling van de vertegenwoordigers in het sectoroverleg of het beleidsoverleg. Tot een mogelijke bijkomende taak zou het bemensen van een gebruikerstelefoon kunnen gerekend worden. Dit is niet een klachtentelefoon, doch een rechtstreeks kanaal om gebruikers toe te laten om bepaalde opmerkingen te signaleren (cfr. de wegentelefoon). Afstemming met de Vlaamse infolijn is uiteraard nodig.

Het sectoroverleg vraagt een voorzitter, een bestuur en eventueel een algemene vergadering. Vergaderingen zullen vooral in de avonden gebeuren. Het beleidsoverleg vraagt vertegenwoordigers van de betrokken administraties en organisaties. Overleg zal vooral tijdens de werkuren gebeuren.

4.4 Realisatietermijn

De voorgestelde organisatie zou na accordering van het voorstel tot oprichting binnen een goed jaar moeten kunnen functioneren op kruissnelheid.

5 Bevoegdheden/beslissingskracht overlegplatform en relatie met andere overlegplatformen

5.1 Bevoegdheden

Vanuit de hoger beschreven taken kan een vertaling gemaakt worden naar de specifieke rol die een overlegplatform kan hebben in deze taken. Binnen het proces van de beleidsvoorbereiding en -uitvoering speelt het overlegplatform mogelijk diverse rollen:

- Overleg- en informatieorgaan;
- Adviesorgaan in procedures;
- Initiatiefrecht in beleidsontwikkeling;
- Early warning signalen opvangen en kanaliseren.

In het hiernavolgende wordt nader ingegaan op elk van deze rollen:

1. **Overleg en informatieverstrekking:** het platform brengt alle partijen op een min of meer regelmatige basis bij elkaar. Hierdoor wordt de informatie-uitwisseling beter gestructureerd en ontstaat er een aanspreekpunt voor de verspreiding van informatie. Vooral de uitwisseling van informatie tussen diverse gebruikersgroepen en tussen de overheid en de gebruikersgroepen kan beschouwd worden als een verbetering ten opzichte van de huidige relatief ad hoc georganiseerde informatieverspreiding. Als overlegorgaan kan het platform instaan voor 'conflict resolution' en bemiddeling, indien nodig. Onderwerpen waarin het overlegplatform deze rol kan opnemen liggen in belangrijke mate in de themagroep van de interactie tussen private en publieke partijen en op het terrein van de 'conflict resolution' tussen recreatie/toerisme en andere gebruiksvormen.
2. **Adviesorgaan in procedures:** diverse procedures hebben invloed op de mogelijkheden voor waterrecreatie en -toerisme. Momenteel worden de belanghebbenden in de toeristisch-recreatieve sector beperkt betrokken in de adviesprocedures rond vergunningen en beleidsplanning (RUP, MER, etc). Het platform kan voorlopig informeel (ad hoc) maar mogelijk op langere termijn structureel en formeel betrokken worden in adviesprocedures. Onderwerpen waarin deze rol kan opgenomen worden, variëren van de procedurele stappen in de vergunning en goedkeuring van de infrastructuuraanpassingen tot een adviesrol in planningsprocedures in milieu en ruimtelijke ordening. Voorbeelden omvatten de uitwerking van de bekkenbeheerplannen of de herziening van de Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het belangrijke verschil met de huidige situatie is dat een afwijking van de geformuleerde adviezen in procedurele stappen in planning of vergunningverlening, gemotiveerd dient te gebeuren.
3. **Initiatiefrecht in beleidsontwikkeling:** één van de doelen van de oprichting van een platform is om initiatieven vanuit de basis te laten opborrelen. Vanuit de basis kunnen initiatieven geformuleerd worden die via een gestructureerd en erkend kanaal aan de beleidsvoerders aangeleverd kunnen worden, waardoor de beleidsmatige ondersteuning en/of realisatie van waardevolle initiatieven sneller en adequater kan gebeuren. Bovendien kan het platform zorgen voor toetsing van de initiatieven aan de andere beleidsvelden (ruimtelijke ordening, milieu, scheepvaart, etc.). Vooral rond concrete initiatieven met betrekking tot infrastructuur met lokale implicaties kan een voorstel ontwikkeld worden, maar ook bepaalde beleidsmaatregelen van meer algemene aard kunnen door het platform naar voor gebracht worden.
4. **Early warning signalen opvangen:** uit de hoorzittingen ten behoeve van het beleidsplan is gebleken dat een duidelijk aanspreekpunt voor het opvangen van 'early warning' signalen belangrijk is om sneller op allerlei zaken problemen in de waterrecreatie- en -toerismesector te kunnen ageren. Klachten lopen nu vaak via diverse kanalen en worden niet steeds adequaat weggewerkt of in opportuniteiten

omgezet. Door groepering en stroomlijning via het overlegplatform (zie ook hierna onder organisatie en structuur) zal dit alles sneller en doelmatiger behandeld kunnen worden. Op die manier kan een soort permanentiesysteem ontstaan om trends en knelpunten op te volgen en hierop eventueel beleid bij te sturen. Deze taak kan gebeurlijk met additioneel beleidsinstrumentarium ondersteund worden.

5.2 Relatie tussen het overlegplatform en de andere overlegplatformen

Het overlegplatform zal onder meer uitwisseling moeten hebben met de bekkenoverlegcomités, streekplatformen en mogelijk andere overlegplatformen. Organen die opgenomen zijn in formele adviesprocedures zouden in eerste instantie ook het waterrecreatie- en -toerismeplatform als prioritair aanspreekpunt moeten beschouwen voor advies inzake de aspecten die onder de hoede vallen van het overlegplatform.

Binnen het kader van het project Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) zullen alle overlegorganen mogelijk een nieuwe rol en positie krijgen. Het overlegplatform Waterrecreatie en –toerisme is in eerste instantie bedoeld als een aanspreekpunt, maar kan na een evaluatie (bijvoorbeeld na drie jaar) een meer formele rol krijgen tussen andere overlegplatformen. Bijvoorbeeld door haar om te vormen tot een soort van “Hoge Raad voor Waterrecreatie en -toerisme”. Uitbreiding van advies en overleg van waterrecreatie en –toerisme naar ruimere vormen van recreatie en toerisme behoort ook tot de mogelijke pistes. De koppeling met de bestaande en binnen BBB verdergezette “Vlaamse Toeristische Adviesraad” dient in dit verband nader onderzocht te worden.

De tussentijdse evaluatie dient toe te laten om te beoordelen in hoeverre de werking van het platform bijdraagt tot een beter beleid inzake waterrecreatie en tot een overzichtelijk en efficiënter beheer van de waterwegen inzake de recreatieve aspecten.

Afstemming met de bestaande initiatieven van Bloso en Toersieme Vlaanderen dient te gebeuren vanuit het Beleidsplatform.

6 Informatieve bijdrage: analyse van de best aangepaste structuur voor het overlegplatform

6.1 Werkthema's voor overlegplatform:

De missie en taken van het platform op het vlak van de onder paragraaf 3 genoemde zaken dienen zich te situeren rond een weloverwogen set van waterrecreatie- en -toerismethema's. Hiervoor kan teruggevallen worden op die kwesties die blijkens de probleemanalysefase van de opmaak van het beleidsplan qua (beleids)urgentie en –relevantie de meeste aandacht behoeven (zie hoofdtekst beleidsplan).

De hoofdthema's die oorspronkelijk werden aangehaald in de communicatie naar de betrokken (beleids)partijen uit de sector waterrecreatie en -toerisme (zie rechterkolom in eerstvolgende tabel) kunnen daarbij nog als additionele kapstok fungeren om de werkzaamheden op het vlak van de onder paragraaf 3 genoemde zaken van het overlegplatform rond specifieke beleidskwesties te structureren. Een laatste indeling om de werkzaamheden definitief te structureren, is door ze te groeperen op basis van het onderscheid tussen lokaal en gewestelijk, enerzijds, en publiek en privaat, anderzijds (in de hiernavolgende tabel staan verwijzingen naar deze drie groepen via corresponderende nummers vermeld):

- (1) Lokale gebiedsgerichte implicaties;
- (2) Overkoepelend beleid op gewestelijk niveau en relatie met andere beleidsvelden;
- (3) Interactie tussen publieke en private partijen en tussen private partijen onderling.

	Conflicten tussen recreatie/toerisme en andere gebruiksvormen	Milieu/natuur	Nieuwe recreatievormen en status	Instrumenten voor beleid
Infrastructuur en faciliteiten	Gezamenlijk gebruik van aanlegvoorzieningen en kunstwerken (1); informatie aan de infrastructuur (1)	Onderhoud en afvalcollectie (o.a. zwerfvuil) (2)		Nieuwe benodigde infrastructuur (1); aanpassingen infrastructuur (1); bediening kunstwerken (2); planning van nieuwe locaties voor infrastructuur (2); baggerwerken (2); informatie aan de infrastructuur (3)
Relaties met omgeving	Ethische codes (3), afspraken organisatie diverse gebruiksvormen waterweg (3)	Planning nieuwe infrastructuren (2); toegangsregulering tot bepaalde gebieden (1)	Inhoudelijk: welke recreatievormen (3); nieuwe ontwikkelingen (3) Bestuurlijk: welke erkenningen (3); vergunningen (3).	Controle en/of toezicht (2), subsidies clubbeleid en transportbeleid (3), bevoegdheden instellingen/partijen (2), conformiteit wetgeving en benodigde aanpassingen (2); reglementering aanlegplaatsen (2); simplificatie reglementering (2); relatie met transportbeleid op het land (Openbaar vervoer) (2);
Informatie en communicatie	Contacten tussen diverse gebruikersgroepen (3); toeristische informatie aan de waterwegen (3); promotionele informatieverbreiding van deelsectoren binnen watertoerisme (3)	Milieumanagement-systeem jachthavens (3)		Gerichtere communicatie vanwege overheidsdiensten rond watertoerisme (3); overlegplatform (3)

Samenstelling: Resource Analysis

6.2 Deelnemers overlegplatform

In het beleidsplan hebben de in de vorige tabel opgevoerde hoofdthema's (rechterkolom) en subthema's (2^e - 4^e kolom) aanleiding gegeven tot de definitie van 9 richtinggevende principes voor het beleid inzake waterrecreatie en -toerisme (zie § 4.4 van hoofdtekst beleidsplan) welke tevens als inputs gediend hebben voor de vormgeving van aanbevelingen omtrent een set van concrete beleidskwesties (zie H. 5 van hoofdtekst beleidsplan).

Per groep van (sub)thema's (zie vorige tabel) kunnen betrokken partijen opgelijst worden. Vanuit samenwerkings- en conflictmodellen kan naar de opzet van een overlegstructuur gewerkt worden die in het overlegplatform gehanteerd kan worden.

In algemene zin zijn volgende partijen belanghebbend als het gaat over recreatie en toerisme langs waterwegen en kust:

- *Overheid*: Waterwegenbeheerders op gewestelijk niveau; Beherende overheden van aanpalende gebieden; Andere gewestelijke administraties (ruimtelijke ordening, milieu, toerisme, economie, etc); Lokale administraties; Provinciale toeristische federaties; Provinciale visserijcommissies; Lokale politiek.
- *Private leveranciers van diensten*: Verhuurders van kajakken, kano's, zeil- en motorjachten, jetski-, waterski- en surfmateriaal – federatie; Passagiersvaart – federaties; Beroepsvaart (vracht) – federaties; Jachthavens – vertegenwoordigingen; Steigeruitbaters – vertegenwoordiging; Horecasector – federatie.
- *Georganiseerde private beoefenaars van watersporten*: Verenigingen van waterski, surfen, kajakken, kanoën, roeien, zeilen en andere watersporten – koepel; Verenigingen van vissers – koepel; Vertegenwoordiging van andere recreatieve vormen in aanpalende gebieden (wandelaars, fietsers,..) – koepel.
- *Georganiseerde private consumenten van de toeristisch-recreatieve ruimte*: Gezinsbond; Wandelfederaties.
- *Diversen*: de sector "historisch varend erfgoed".

Niet-georganiseerde belanghebbenden omvatten o.a.

- *Niet-georganiseerde private consumenten van de toeristisch-recreatieve ruimte*: Wandelaars; Fietsers; Skaters etc.; Vissers.

Het zal niet mogelijk zijn deze niet-georganiseerde gebruikers in het overlegplatform te betrekken tenzij via hun organisaties die hoger vermeld staan.

Andere gebruikers die niet als recreant belanghebbenden zijn, omvatten volgende partijen. Zij dienen niet structureel in het overleg opgenomen te worden, maar zijn wel partijen die een adviesrol kunnen spelen op vraag van de belanghebbende partijen.

- *Andere gebruikers van aanpalende gebieden*: Landbouwers; Natuurverenigingen; Bewoners; Watergebonden industrie – KMO's.

Samenvattend kan men al op het eerste zicht een aantal groepen identificeren die belang hebben bij een gestructureerd overleg:

1. Overheidsbeheerders versus private gebruikers;
2. Vrachttransport over waterweg versus recreatief gebruik van waterweg en aanpalende gelanden;
3. Leveranciers van diensten versus gebruikers van diensten.

6.3 Positionering van de partijen in een samenwerkingsmodel

De positie van de diverse partijen bepaalt of bepaalde groepen kunnen worden ingezet in het overlegplatform en of er aparte overlegstructuren nodig zijn om bespreekpunten aan te vatten.

In een overleg- en samenwerkingsmodel spelen de elementen “vertrouwen” en “overeenstemming” een belangrijke rol.

Deze partijen hebben allemaal onderlinge relaties en verhoudingen die naar een 6-tal modellen kunnen worden herleid:

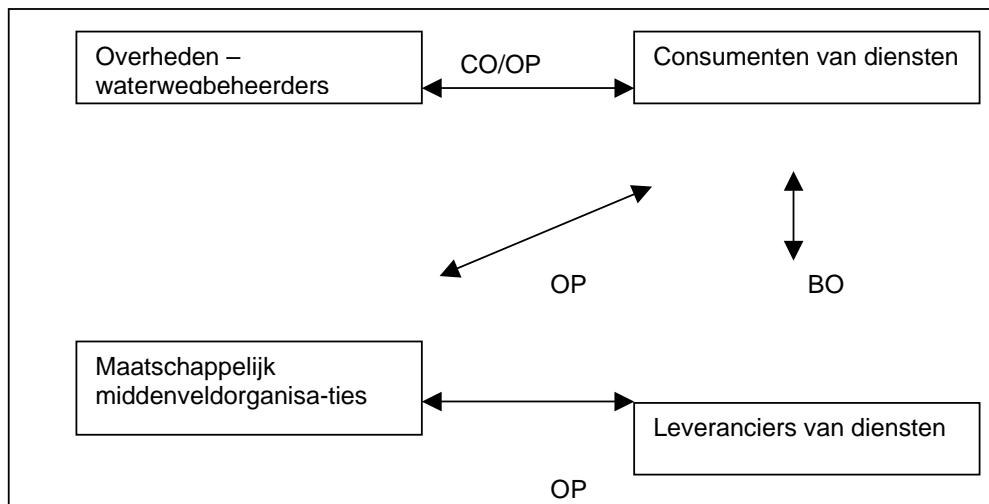
1. Coalitiepartners (CO): zakelijke afspraken; duidelijkheid in wederzijdse verwachtingen.
2. Bondgenoten (BO): zelfde golflengte dus graag maximale samenwerking.
3. Vijanden (V): niet teveel energie aan verspillen; enkel zakelijkheid kan een begrip doen ontstaan.
4. Opponenten (OP): onderhandelingsposities; overlappende en onverenigbare belangen kunnen besproken worden.
5. Opportunisten (O): houden de opties zo lang mogelijk open: zoeken naar gemeenschappelijke belangen.
6. Twijfelaars (T): onduidelijkheid in standpunt mogelijk vanwege onvoldoende informatie: informeren.

We kunnen stellen dat in de materie van de recreatieve activiteiten op en langs de waterlopen en aan de kust de onderstaande verhoudingen gelden:

- Overheid en gebruikers zijn onderling meestal coalitiepartners of opponenten (overeenstemming, en geen vertrouwen, of omgekeerd).
- Gebruikers onder elkaar zijn ofwel bondgenoten ofwel vijanden (overeenstemming en daardoor vertrouwen, of geen van beide).
- Leveranciers en gebruikers zijn onderling bondgenoten (overeenstemming in doelstellingen en vertrouwen).
- Maatschappelijke middenveld (milieu- en natuurorganisaties) en gebruikers/leveranciers zijn onderling opponenten (geen overeenstemming, maar wel vertrouwen).

Dit leidt tot het volgende schema:

Figuur 2: Karakterisering relaties tussen betrokken partijen

Samenstelling: Resource Analysis.

Het is moeilijk uit te maken of er bij de betrokken partijen daadwerkelijke opportunisten of twijfelaars zijn. Pas bij de opstart van het platform kan uitgemaakt worden of dit zo is.

Een overlegplatform is geschikt voor:

- Coalitiepartners: maken van afspraken;
- Opponenten: gemeenschappelijk onderhandelen.

“Bondgenoten” dienen niet samen in een overlegplatform geplaatst te worden omdat zij elkaar steunen en op de hoogte houden. “Vijanden” worden eveneens niet best samen geplaatst vanwege het gebrek aan resultaat van het overleg in de meeste gevallen.

6.4 Groepering volgens samenwerkingsmodel en werkthema's

Het feit dat niet alle betrokken partijen altijd dezelfde belangen en mening zullen hebben impliceert dat de vorming van “geïntegreerde” afspraken, aanbevelingen en draagvlak (rekening houdend met velerlei belangen) rond thematische kwesties behoeft dat niet alleen gelijkgestemden daaraan deelnemen. Om tot geïntegreerde afwegingen te komen is het nodig “tegenkrachten” op te nemen in het overleg. Het uitwerken van acties of ideeën onder bondgenoten zou immers te veel tot eenzijdige of monofunctionele uitkomsten leiden die vervolgens wellicht moeilijk aanvaardbaar voor derden zijn. Daarmee zou het overlegplatform haar missie van draagvlakbouwer niet bereiken.

Op basis van het onderscheid tussen lokaal en gewestelijk, enerzijds, en publiek en privaat, anderzijds, kunnen 3 themagroepen onderscheiden worden (zie ook in § 4). Daarin kunnen de actoren worden gegroepeerd en krijgen ze in het type van beleidskwesties (beschreven in hoofdstuk 5 van de hoofdtekst van het beleidsplan) die worden behandeld, een rol in het overlegmodel.

(1) Lokale gebiedsgerichte implicaties met o.a. de beleidskwesties 2a, 2b, 2d, 3 en 4

- Lokale recreatieverenigingen: coalitiepartner;
- Lokale overheid: coalitiepartner;
- Waterwegbeheerder op gewestelijk niveau of provinciaal niveau (indien relevant): coalitiepartner.

Milieu- en natuurverenigingen alsook andere groepen zoals bewonersorganisaties kunnen op afroep om advies gevraagd worden.

(2) Overkoepelend beleid op gewestelijk niveau en relatie met andere beleidsvelden met o.a. de beleidskwesties 6, 7, 7b, 8, 9

- Gewestelijke overheid (beheer waterwegen en kustzone, ruimtelijke ordening, gebiedsgericht milieubeleid, regionale economische en toeristische ontwikkeling): coalitiepartner;
- Koepelverenigingen milieubeleid: coalitiepartner;
- Koepelverenigingen landbouwbeleid: opponent;
- Koepelverenigingen waterwegbeleid: coalitiepartner;
- Koepelverenigingen watergebonden industrie: opponent;
- Koepelverenigingen recreatieve activiteiten (waterski, windsurfen, wandelaars, fietsers, etc.): bondgenoten/coalitiepartners.

(3) Interactie tussen publieke en private partijen en tussen private partijen onderling met o.a. de beleidskwesties 5a, 5b, 6a, 6b,...

- Overleg tussen de overheden en de diverse koepelverenigingen van de diverse recreatieve activiteiten: coalitiepartners of opponenten.